

ПРИЧИНИ НЕУСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В ТЕХНІЧНИХ ЗВО

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті розглянуто підходи науковців до проблем неуспішності у закладах вищої освіти, вказані її причини, подається опис психологічних причин. Описані результати анкетування студентів, щодо труднощів, які виникають в процесі навчання та визначено соціально-психологічні фактори, які стають причиною неуспішності студентів.

Ключові слова: діяльність, неуспішність, психологічні причини неуспішності, труднощі у навчанні.

Abstract

The article deals with the approaches of scientists to the problems of failure in institutions of higher education, its causes, description of psychological reasons is given. Described are the results of the questionnaire of students about the difficulties that arise in the process of learning and identified socio-psychological factors that cause the students to fail.

Keywords: activity, failure, psychological reasons of failure, difficulty in learning.

Вступ

Діяльність є однією з основних складових психологічної науки. Поняття «діяльність студента» є інтегрованим, адже його зміст поєднує в собі різні види роботи студента: учбову, науково-дослідну, пізнавальну, професійно-трудова, громадсько-політичну, комунікативну, побутову та ін. [1]. Відповідно від рівня діяльності студента можна визначити наскільки вона є успішною, вдалою та якісною. Питання навчальної діяльності студентів знайшла відображення у роботах таких науковців як О. Асмолов, Г. Балл, І. Бех, Л. Виготський, І. Зязюн, О. Леонтєв, С. Рубінштейн, В. Сухомлинський та багато інших.

Основна частина

Успішність студентів визначається не лише рівнем організації навчального процесу в університеті, а й наявністю сформованих у студентів необхідних навчальних навиків, дій і операцій. До причин неуспішності студентів можна додати такі:

- відсутність концентрації на навчальному процесі;
- недооцінка значимості теоретичних знань;
- неволодіння раціональними методами пізнання;
- несформованість операцій мислення;
- прагматична спрямованість на близьку мету (отримати залік, скласти іспит тощо).

Також, на неуспішність студентів можуть впливати психологічні причини та їхні особистісні якості, що закладені з народження типом особистості, формуються протягом життя, з'являються під впливом виховання батьків чи суспільства [2]:

- низький самоконтроль і недостатня довільність психічних функцій;
- недисциплінованість і неорганізованість;
- несистематична самостійна робота, що знижує її ефективність;
- лінощі, пасування перед труднощами, надання переваги відпочинку;
- емоційна нестабільність і високий рівень тривожності;
- відсутність самоідентифікації з роллю «студент».

У процесі навчання, в студентів, можуть виникати труднощі, що впливають на їх продуктивність, рівень отриманих знань та засвоєння навчальної інформації.

Нам імпонують результати досліджень, в яких висвітлені труднощі, що виникають у процесі навчання і до яких віднесли: великий обсяг інформації, яку необхідно запам'ятовувати; недостатньо сформовані уміння вчитися та організовувати свою навчальну діяльність; обмаль часу на підготовку до занять; труднощі в осмисленні інформації, котра подається в лекціях; недостатньо літератури для підготовки до занять; недостатньо методичних рекомендацій з наукової організації праці; незручний розклад і режим занять; різні вимоги викладачів [3].

Опитування студентів Вінницького національного технічного університету, дало змогу нам доповнити даний перелік і нами було визначено такі пункти як: недостатня мотивація, небажання освоєння своєї професії, негативне ставлення викладачів до студентів, недостатній рівень викладання предмету чи дисципліни, невміння викладача зацікавити предметом студентів.

Перераховані труднощі у навчанні, визначені нами, ми внесли в опитування, яке провели між студентами нашого університету. В опитуванні взяли участь 30 респондентів. Результати опитування ми представляємо в таблиці 1.

№ питання	Запитання	Відсоток
1	Недостатня мотивація	36,6
2	Небажання освоєння своєї професії	16,6
3	Негативне ставлення викладачів до студентів	23,3
4	Недостатній рівень викладання предмету чи дисципліни	13,3
5	Невміння зацікавити викладачами предметом студентів	10
6	Інші варіанти	0,2

Таблиця 1. - Труднощі, які виникають у студентів у процесі навчання.

Отже, в результатах опитування ми бачимо, що на сьогоднішньому етапі становлення фахівця технічних спеціальностей причиною неуспішності виступають соціально-психологічні фактори. Адже, «проведення часу» у ЗВО, а не бажання засвоєння знань - можуть впливати на мотивацію, низький економічний рівень та матеріальна зацікавленість спричиняє небажання засвоєння професії. Потрібно відмітити ставлення викладачів до студентів, що, в першу чергу може спричинити не бажання навчатися та низьку успішність. Не здатність викладача методично вірно подати інформацію для студентів та роз приділити навантаження з тем, призведе до малоефективного засвоєння матеріалу, що, в свою чергу створює причини неуспішності.

Ми погоджуємося з авторами, що неуспішність спричиняє небажання відвідувати навчальні заклади. Здавалося б, заклад, в якому проводять стільки часу, повинен приносити радість, бути місцем здобуття досвіду і навчання в широкому значенні цього слова. Викладачі мало звертають уваги на те, що якщо вони не враховують психологічних, емоційних потреб студентів, то сприяють створенню і підтримці суспільства, в якому люди не представляють цінності [4, с. 307].

Висновки

Розглянувши проблеми які виникають в студентів у процесі навчання, нами було визначено ряд соціально-психологічних факторів, які є причинами неуспішності. Звичайно, що все нами перераховане не вичерпує всієї проблеми але, звертаючи увагу на визначені нами проблеми та їх усунення призведе до покращення результатів навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балл Г.А. Норма деятельности - категория педагогическая // Педагогика. - 1992. - № 3-4. - С.40-48.
2. Бех І. Моральність особистості у психологічному ракурсі // Філософська і соціологічна думка. - 1994. - № 3-4. - 12 - 20.
3. Сахно ПарасковіяЮ Литюка Юлія Роль викладача у формуванні мотивації та подоланні неуспішності у навчанні студентів [Електронний ресурс] <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/41802/3/Sahnoneuspishnist.pdf>

4. Зязюн У. А. Педагогіка і психологія професійної освіти: Результати досліджень і перспективи. Збірник наук. праць/ За ред. У. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2001. – 679 с.

***Бричанський Артур Олегович**, студент, Факультет будівництва, теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, artyrbr@gmail.com*

Науковий керівник: ***Гречановська Олена Володимирівна** кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, artyrbr@gmail.com*

***Brychanskyi Artur**, student, Faculty for Civil Engineering, Thermal Power Engineering and Gas Supply, Vinnytsya national technical university, Vinnytsya city, artyrbr@gmail.com*

Supervisor: ***Hrechanovska Olena**, Ph.D., assistant professor of philosophy and humanities, Vinnytsya national technical university, Vinnytsya city, bm15.matviichuk@gmail.com*